

מן התלמוד

סדר זרעים,
מסכת ברכות, דף נ"ח

"והנצח - זו מפלגתה של רומי, וכן הוא אומר: ויז
נצחם על בגדי" וגו'.

ניסא - נס
איתעביד - נעשה

הסבר: התלמוד דורש את המילים בפסוק "לך ה'
הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד", כאשר
המילה "הנצח" מרמזת על מפלגתה של מלכות
רומא הרשעה.

על המפה

עמק חרוד

עמק חרוד נמצא בצפון הארץ, ממזרח
לעמק יזרעאל. הוא נקרא על שם מעיין
חרוד הנמצא ליד הגלבע, שמוזכר בספר
שופטים. בתקופת בית ראשון עמדה
העיר יזרעאל בין עמק חרוד לעמק
יזרעאל, ושימשה כבירת ממלכת ישראל.
ההתיישבות החדשה בעמק החלה בשנות
ה-20 של המאה העשרים, כאשר יהושע
חנקין קנה את האדמות שעליהן הוקמו
היישובים עין חרוד, כפר יחזקאל, גבע, תל
יוסף, בית אלפא, חפציבה ובית השיטה.
האזור היה בתחילה מלא בביצות, אולם
הללו נוקזו לתוך ערוץ נחל חרוד והפכו
לשטחי חקלאות פוריים. לאחר הקמת
המדינה הוקמו באזור היישובים קיבוץ
יזרעאל, גדעונה ומעלה גלבע.

עמק חרוד מצולם מהגלבע (אלי שני, Wikipedia)

סדר זרעים | מסכת ברכות, דפים נ"ח-ס"ד
פרשת תצוה | ה"א באדר (7-1 למרץ)

דף נ"ח: ברכות מיוחדות

הרואה שש מאות אלף יהודים המתכנסים יחד, מברך: "ברוך אתה ה', אלקינו
מלך העולם, חכם הרזים". כלומר, הקב"ה יודע את כל הרזים, את הסודות ואת
המחשבות של כולם.

הרואה חכם גדול בתורה מברך: "ברוך... שחלק מחוכמתו ליראיו".
הרואה גוי מלומד גדול בחוכמות העולם, מברך: "ברוך... שנתן מחוכמתו לבשר ודם".
כאשר רואים מלך יהודי, מברכים: "ברוך... שחלק מכבודו ליראיו". הרואה מלך גוי
מברך: "ברוך... שנתן מכבודו לבשר ודם".

דף נ"ט: ברכת החמה וברכת שהחינו

השמש הזורחת בכל בוקר ושוקעת בערב, סובבת בשמים, ומדי שנה היא חוזרת
לנקודה שבה התחילה להאיר בעת בריאת העולם. אבל פעם בעשרים ושמונה
שנים היא מגיעה למקום זה, בדיוק בתחילת יום רביעי שבו נבראה וגם בשעה
שבה נבראה. הרואה את השמש בשעה זו, מברך "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם,
עושה מעשה בראשית".

ברכת שהחינו: אדם השומע בשורה טובה שמשמחת את ליבו, מברך את ה': "ברוך...
שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה". אם הבשורה הזו טובה גם לו וגם לאחרים, מברך:
"ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, הטוב והמטיב". לכן אדם שבישרו לו כי נולד לו
בן, מברך "הטוב והמטיב", שהרי גם הוא שמח וגם אשתו.

דף ס': כל מה שה' עושה - לטובה הוא עושה

אמר רבי עקיבא: אדם צריך להתרגל לומר: "כל מה שה' עושה - לטובה הוא עושה".
פעם, הלך רבי עקיבא בדרך ועמו חמור, תרנגול ונר. הוא הגיע למקום ישוב, חיפש
מקום ללון, אף איש לא הסכים להכניסו לביתו. לא נותרה לו בררה והלך ללון מחוץ
לעיר. הוא לא התרעם, אלא אמר: כל מה שה' עושה - לטובה הוא עושה.

לפתע, באמצע הלילה, התרחשו דברים מוזרים. רוח נשבה וכיבתה את הנר. בא
חתול וטרף את התרנגול, והנורא מכל, בא אריה וטרף את החמור. נותר רבי עקיבא
בלא כלום, בחושך, ועדיין אמר: כל מה שה' עושה - לטוב הוא.

כעבר זמן מה נשמעו רעשים חזקים. גדוד צבא התנפל על העיר ולקח את כל
אנשיה בשבי. אמר רבי עקיבא, הנה, רואים שכל מה שהקב"ה עושה לטובה הוא.
הן אילו היו הללו מסכימים לארח אותי - הייתי נשבה עמם. אילו היה הנר דולק,
היו האויבים רואים אותי. אילו היה התרנגול מקרקר והחמור היה נוער, היו האויבים
מגלים אותי - כל מה שהקב"ה עושה לטובה הוא עושה.

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון משפחתי סוער -

אחת הדיירות בבניין רב קומות אוהבת יונים. היא נוהגת להניח להן זרעונים, פירורי לחם וכו' כדי שיבואו למרפסת ביתה. היא נהנית להתבונן בהם ואף ללטף אותן. הבעיה היא שהיונים הללו מהוות מטרד לשכנים אחרים בבניין שלא אוהבים יונים. הם טוענים שהיונים עושות רעש, משאירות לכלוך רב, נכנסות לתוך ביתם ומפיצות מחלות, ולכן הם מבקשים מהשכנה להפסיק להניח אוכל ליונים ולדאוג לגירושן מהסביבה.

מצד שני:

טוענים השכנים שהיונים גורמות לסבל, לפגיעה באיכות החיים ואף בבריאות, יוצרות לכלוך ורעש, ולכן לשכנה אין זכות לעודד הגעת יונים לבניין על חשבון השכנים האחרים.

מצד אחד:

השכנה אוהבת היונים טוענת שזו זכותה להאכיל יונים, וכי היא נהנית מזה כמו שמישהו אחר מגדל כלב או חתול, וזה לא באחריותה מה שהיונים עושות בבתיים אחרים. שכל אחד ידאג לנעשה בבית שלו.

וא... מה?
ע'תכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

מי אני?

- להקה שהוקמה בשנת הקמת המדינה, ופועלת עד היום.
- נקראת על שם קבוצת גבע, ממנה באו מייסדי הלהקה.
- מוכרת בעיקר בשל שירי המולדת וההתיישבות העובדת שלה.
- בין שיריה הידועים: ים השיבולים, אור וירושלים, החיטה צומחת שוב.
- זכתה לפרס ישראל.

★ | מן ההסטוריה

השיר "ונתנה תוקף" בקיבוץ בית השיטה

"ונתנה תוקף" הוא פיוט קדום מימי הביניים, הנאמר בחזרת הש"ץ של תפילת מוסף בראש השנה ויום כיפור, ומיוחס לרבי אמנון ממגנצא. במלחמת יום כיפור נהרגו 11 מבני קיבוץ בית השיטה, והאסון גרם לרבים מתושבי הקיבוץ לשנות את יחסם ליום כיפור ולהתחבר אליו מחדש כיום זיכרון. בתחילת שנות ה-90 הלחין יאיר רוזנבלום לחן חדש לפיוט "ונתנה תוקף", כמחווה לקיבוץ בית השיטה, ואת השיר ביצע חנוך אלבלק. הלחן החדש זכה להצלחה רבה, וביטא שילוב בין המסורת היהודית לתרבות הישראלית המודרנית. כיום שרים אותו חזנים ובעלי תפילה רבים בתפילות הימים הנוראים.

(Wikipedia, י.ש.) יאיר רוזנבלום

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

חזרת הש"ץ (שליח ציבור)

חזרת שליח-ציבור על תפילת העמידה כאשר מתפללים תפילה בציבור של עשרה אנשים (לפחות).

אנשי כנסת הגדולה תקנו ששליח הציבור יחזור על תפילת העמידה. המטרה הראשונה לתקנה זו הייתה כדי להוציא ידי חובת התפילה גם את אלו שאינם יודעים להתפלל את תפילת העמידה הנאמרת בלחש. כיום חזרת הש"ץ נחשבת כתפילה משותפת של כלל המתפללים. חזרת הש"ץ נאמרת רק בתפילות היום: שחרית, מוסף, מנחה ונעילה, אך לא בתפילת ערבית. על השומעים להקשיב היטב לתפילת שליח הציבור ולענות: "ברוך הוא וברוך שמו", ו"אמן".

0
ברית העולם

1948
אבינו

2238
בני במצרים

2448
אפרים ומנשה

2448
מציאת מצרים

2883
דוד המלך

2934
שלמה המלך

3340
חונת ב"מ

3408
חורבן בית המקדש

3728
הלל הזקן

3828
בית המקדש

3880
עקיבא

3930
רבי יהודה הנשיא

4260
חתימת התלמוד

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

1. מי הלהקה בציור?

2. מיהו האיש העומד בצד שמאל, ואיך הוא קשור למילים "ונתנה תוקף"?

3. לאיזה מקום קשור שמה של הלהקה?

4. באיזה פרס חשוב זכתה הלהקה?

מילים שחשוב
לזכור: **מיס שאל**
היא שמה של הלהקה
היהודית הראשונה
שהקיבלה פרס
המלחמה על השואה
בשנת 1947.

מי אני?

א. סולן להקת הגבעטרון.

ב. נולד בירושלים והצטרף כנער לקיבוץ בית השיטה.

ג. שירת כמדריך צניחה במשך שנים רבות.

ד. התפרסם בביצוע השיר "ונתנה תוקף" בלחן של יאיר רוזנבלום.

הנה קצת מידע

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'תר"ס	5258 ה'תר"ט	4900 ה'רמ"ב	4800 ה'רמ"א	4650 ה'רמ"ה	4260 ה'רמ"ז
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לזין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמ"ב	רש"י	רבי סעדיה גאון
													510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר זרעים | מסכת ברכות, דפים ס"א - ס"ד

דף ס"א: משל הדגים

פעם גזרה המלכות גזרה שיהודים לא יעסקו בתורה. רבי עקיבא לא ציית לגזרה, אלא הוסיף ללמוד תורה לתלמידים בלי פחד.

פגש אותו פפוס בן יהודה ואמר לו: האם אינך פוחד מהמלכות? אמר לו רבי עקיבא: אמשול לך משל. פעם הלך שועל ליד נהר וראה את הדגים שטים במהירות, נעים ללא הרף. אמר להם: מפני מה אתם בורחים? אמרו לו: מהרשות של הדיגים שמנסים לצוד אותנו. אמר השועל: בואו, דגים יקרים, עלו ליבשה ונחיה יחד. אמרו לו הדגים: ההצעה שלך אינה נבונה, ואפילו טיפשית. אם במים אנחנו פוחדים, בודאי שנפחד לחיות מחוץ למים, שכן, דג מחוץ למים מת. סים רבי עקיבא ואמר לפפוס בן יהודה: בשביל היהודי, התורה היא כמו מים, היא החיים שלו. איך בכלל אפשר להעלות על הדעת להפסיק ללמוד תורה?

דף ס"ב: קפנדריא - קיצור דרך

אין להיכנס להר הבית בצורה בלתי מוכוונת. למיכה, אין להיכנס במקל, ואת הנעליים צריך לחלוץ, לכבוד המקום הקדוש ביותר בעולם.

מפני כבוד בית המקדש, גם אסור לעשות "קפנדריא" בהר הבית. "קפנדריא" היא מילה ארמית שתרגומה הוא "קיצור דרך". אסור לעבור דרך הר הבית כדי לקצר את הדרך, אלא יש להקיף את הר הבית. גם בבית הכנסת אסור לעשות "קפנדריא". אם יש שני פתחים לבית הכנסת, אין להיכנס מפתח אחד כדי לצאת מן הפתח השני. אולם, אדם שנכנס לבית הכנסת מפתח אחד והתפלל, רשאי לצאת מן הפתח השני, שהרי לא נכנס כדי לקצר את דרכו, אלא כדי להתפלל.

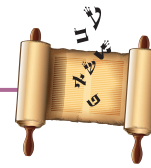
דף ס"ג: כיבוד תלמידי חכמים

כאשר הקימו את ישיבת החכמים בעיר יבנה, התאספו התנאים רבי יהודה, רבי יוסי, רבי נחמיה ורבי אלעזר בן רבי יוסי הגלילי, והרצו דרשות לכבוד האנשים שמארחים בבתם את תלמידי הישיבה.

רבי יהודה דרש: כתוב בתורה, שמצרי רשאי להתגיר ולהפוך ליהודי. אנחנו יודעים, שהמצרים עינו את אבותינו במצרים, ובכל זאת, מפני שהם ארחו את יעקב אבינו ואת השבטים שבאו למצרים בשנות הרעב, אין אוסרים עליהם להצטרף לעם היהודי. המצרים לא קיבלו את יעקב אבינו ואת בניו מפני שרצו לקיים מצות הכנסת אורחים - אמר רבי יהודה - אלא מפני שביקשו להפיק תועלת משהותם של בני ישראל במצרים. אף על פי כן, זכות זו עמדה להם להתיר את גיורם. ובכן, המארח תלמיד חכם, מאכיל אותו ומשקה אותו כדי לקיים מצות הכנסת אורחים, בודאי יזכה לשכר רב גדול ועצום.

דף ס"ד: "לך לשלום"

רבי אבין הלוי אומר כי כאשר נפרדים מאדם העומד לצאת לדרך, אומרים לו "לך לשלום". רק בשעת הלילה, כאשר נפרדים מן הנפטר, אומרים לו "לך בשלום". כמו כן, הוא אומר, כי ראוי לקשר בין המצוות, למשל, ללמוד תורה מיד לאחר התפילה, והעושה כן יזכה לשכר רב לעתיד לבוא.

דבר תורה

בפרשתנו מצווה התורה על הדלקת המנורה: "ויקחו אליה שמן זית זך". רבותינו מנו תכונות רבות שיש בעץ הזית, ודווקא שתיים מרכזיות מהן נראות כסותרות זו את זו: מצד אחד, אמרו חכמים כי הזית עולה לגורם לשכחה, ומצד השני הם אמרו ששמן הזית מועיל לזיכרון (הוריות, יג). כיצד ייתכן שאותו מאכל יכול לגרום לשני דברים הפוכים זה מזה? נראה לומר שיש הבדל גדול בין הזית לבין השמן היוצא ממנו: אכילת הזית איננה דורשת הכנה מוקדמת, הזית מוכן לאכילה מיד, ללא מאמץ או יגיעה. לעומת זאת, הכנת שמן הזית דורשת עמל ומאמץ רב לכל אורך תהליך הפקתו. לפי זה ניתן להסביר את הסתירה ולומר - שדבר שבא אל האדם בקלות, מבלי שהוא עמל והשקיע בו - יכול גם ללכת ולהיעלם ממנו מיד, לכן הזית כפי שהוא מסמל את השכחה. אולם מה שהוא טרם ועמל רבות כדי להשיגו - יישאר בקרבו לאורך זמן, ועל כן שמן הזית שהופק ביגיעה מסמל את הזיכרון הנשאר לאורך זמן.

אי הא"י?

שמי נקרא גם מהסוף להתחלה
ובשמי הנוסף אני לא קרה
מברכים עלי כמו על בריקים
אבל רק פעמיים-שלוש בכל החיים.

--	--	--

(מטמ: מלכות)

אלות השוא

א. מתי אומרים לאדם "לך לשלום" ומתי אומרים לו "לך בשלום"?

ב. פעם בכמה שנים מברכים את ברכת "עושה מעשה בראשית"?

ג. מה מברך אדם השומע בשוה טובה שמשמחת את ליבו?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.
*בסיקור רואה חשבון

